

Fis

F#

Musical staff and guitar fretboard diagram for the note Fis. The staff shows three notes: Fis on the 2nd fret of the 1st string, Fis on the 4th fret of the 4th string, and Fis on the 2nd fret of the 6th string. The guitar fretboard diagram shows the 1st, 4th, and 6th strings with their respective fret numbers: 2, 4, and 2.

Dit is het **kruis** teken. Als je dit teken voor een noot tegen komt dan moet je die noot een vakje hoger grijpen. De noot klinkt dan hoger. In principe kan dit teken voor elke noot voorkomen. Aan die verhoogde noot voegen we dan het woordje **is** toe om aan te geven waar die van afgeleid is. In de notenbalk hierboven zie je dat het teken vlak na de sleutel door de **f** lijn is geplaatst. Als het kruisteken aan het begin van de notenbalk staat, moet niet alleen de **f** die door de eerste lijn eerste lijn van de notenbalk genoteerd staat verhoogd worden, maar ook alle andere **f** noten. Een verhoogde **f** noemen we een **fis**. In het bovenstaande voorbeeld kun je zien dat er een **fis** op het 2e vakje van de 1ste snaar zit, één op het 4e vakje van de 4e snaar en één op het 2e vakje van de 6e snaar.

Oefening 46: Met een kruis aan het begin van de noten balk gaat je toonladder er zo uitzien.

Musical staff and guitar fretboard diagram for Exercise 46. The staff shows a scale in G major (one sharp) with notes G, A, B, C, D, E, F, G. The notes G, A, and B are marked with 'Fis'. The guitar fretboard diagram shows the fret numbers for each note: G (0), A (2), B (3), C (0), D (2), E (4), F (1), G (3).

Oefening 47: Nog een oefening met een extra kruis in maat 2.

Musical staff and guitar fretboard diagram for Exercise 47. The staff shows a scale in G major with notes G, A, B, C, D, E, F, G. The note C is marked with a sharp symbol (kruis). The guitar fretboard diagram shows the fret numbers for each note: G (0), A (2), B (3), C (1), D (2), E (4), F (1), G (3).

Dit is een extra kruis waardoor er na de c nog een cis komt. Dit teken is in de volgende maat niet meer geldig!

Bes

Bb

T
A
B

b

Dit is het mol teken. Als je dit teken voor een noot tegen komt dan moet je die noot een vakje lager grijpen. De noot klinkt dan lager. In principe kan dit teken voor elke noot voorkomen. Aan die verlaagde noot voegen we dan het woordje es toe om aan te geven waar die van afgeleid is. In de notenbalk hierboven zie je dat het teken vlak na de sleutel door de *b* lijn is geplaatst. Als het molteken aan het begin van de notenbalk staat, moet niet alleen de *b* die door de middelste lijn van de notenbalk genoteerd staat verlaagd worden, maar ook alle andere *b* noten. De verlaagde B noot noemen we **Bes**. In het bovenstaande voorbeeld kun je zien dat er een **Bes** op het 3e vakje van de 3e snaar zit en één op het 1e vakje van de 5e snaar. N.B. Een losse B snaar kun je niet verlagen, de gelijkklinkende noot B op het 4e vakje van de 3e snaar wel!

Oefening 48: Met een mol aan het begin van de noten balk gaat je toonladder er zo uitzien.

T
A
B

Oefening 49: Nog een oefening met een extra mol in maat 2.

T
A
B

Dit is een extra mol waardoor de e een es wordt. Dit teken is in de volgende maat niet meer geldig!

Herstellingsteken

The musical notation shows a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 4/4 time signature. The first measure contains a whole note F#4. A large 'H' symbol is positioned above the staff, with arrows pointing to the first, second, and fourth measures. Below the staff are three lines for guitar strings: Treble (T), Alto (A), and Bass (B). Fingerings are indicated by numbers 0-4.

Maat 1: Bij de sleutel staat 1 kruis, de fis. Alle f noten moeten dus als fis gespeeld worden. Als je in maat 1 toch een F wil spelen moetje dus een herstellingsteken gebruiken.

Maat 2: Een herstellingsteken blijft maar 1 maat geldig, als je dus in de volgende maat weer een f nodig hebt zul je het weer moeten plaatsen. Als je daarna toch ook weer een fis nodig hebt moet je na het gebruik van het herstellingsteken in die maat ook weer een kruis plaatsen ter opheffing van het herstellingsteken.

Maat 4: Na de dubbele maatstreep staat er een mol, die nu vanaf hier nu geldig blijft voor alle volgende noten. Als je na de Bes een B wil hebben kun je daar ook het herstellingsteken voor gebruiken.

Maat 5: In maat 5 is er een Es bijgekomen, die alleen maar in die maat geldig blijft. Als je nu toch in die maat daarna nog een E wil gebruiken kun je de es weer opheffen met een herstellingsteken.

Oefening 50: Zo ziet de laatste linkerhandoefening, voordat je noten leerde lezen, eruit met een notenbalk!

E F F# G G# A A# B C C# D D# E F F# G G# A A# B B C C# D D# E F F# G G#

Stijgende "chromatische" ladder, waarbij de noten benoemd worden met kruizen.

A# G G# F E E# D D# C B B# A A# G G# F E E# D D# C B B# A A# G G# F E

Dalende "chromatische" ladder, waarbij de noten benoemd worden met mollen.

N.B. In deze ladders kun je zien dat dezelfde noten dus verschillende namen kunnen hebben, afhankelijk waar ze van afgeleid zijn.